

VCA op herhaling

Rond 2000 is de eerste groep groenmensen opgeleid voor het VCA. Nu staat het VCA weer even in het middelpunt, want dit veiligheidscertificaat geldt namelijk tien jaar. Men moet weer op herhaling. Niet voor iedereen is de VCA-cursus een feest. Maar het is anders dan tien jaar geleden. Er is nu alleen een schriftelijk examen en de lesstof is beter.

Het VCA-certificaat is in het leven geroepen om veilig werken onder de aandacht te brengen. En dit heeft wel geholpen. Kregen in 2000 nog ruim 150.000 personen een bedrijfsongeval in Nederland, in 2007 was dit gedaald naar 93.000. Het aantal dodelijke slachtoffers van een bedrijfsongeval neemt de laatste jaren echter niet af. Overleden er in 2005 74 personen aan een dodelijk bedrijfsongeval, in 2008 waren dit er nog steeds 75. De getallen van 2009 zijn nog niet exact bekend. De kans op een dodelijk bedrijfsongeval is het grootst in de bouw met steigers en ladders, en in de landbouw met machines en gereedschappen. Bijna alle slachtoffers zijn mannen, het aantal 55-plussers is relatief hoog.

Lesstof
Ondanks alle inspanningen zijn er nog te veel bedrijfsongevallen in Nederland. Veilig werken kost nog steeds extra inzet, motivatie en tijd van de werknemers. Immers, zonder veilig te werken komt het werk, meestal, ook wel af. In de praktijk is het een individuele werknemer die emotioneel, lichamelijk en financieel de rekening persoonlijk gepresenteerd krijgt als het ergens fout gaat. Honderd procent veiligheid is niet mogelijk. Het aanvaardbaar maken van het risico kan wél. Dit gebeurt onder andere met VCA. Tien jaar geleden waren er tientallen examenbureaus die eigen lesstof schreven met daarbij behorende eigen examenvragen. Hierdoor ontstond er veel verschil. Vanaf 2004 zijn alle VCA-

opleidingen gebaseerd op precies dezelfde eindtermen/lesstof. De opleidingen staan nu helemaal los van de examenbureaus. Hierdoor is nu elk VCA-diploma evenveel waard en overal geldig.

Examens
Het mondelinge examen van tien jaar geleden bestaat niet meer. Er is nu alleen nog een schriftelijk examen met meerkeuzevragen. Dit betreft vragen met drie antwoorden (a, b of c) waaruit het goede antwoord gekozen moet worden. Ecabo beheert de examenbank. Op elk moment dat er een examen is, selecteert de computer van dit kenniscentrum uit duizenden examenvragen van de examenbank een nieuw VCA (Basisveiligheid) examen van veertig meerkeuzevragen. Iedereen in heel Nederland die op hetzelfde moment een examen doet, krijgt dezelfde vragen voor zich. Een uur later zijn dat weer andere vragen. Voor werknemers die moeite hebben met lezen, is een voorleesexamen aan te vragen. De examinator leest dan alle examenvragen plus antwoorden voor. Ook is het VCA-examen op verzoek bijvoorbeeld in het Turks, Grieks of Portugees af te nemen. Voor slechtzienden is het VCA examen op A3-papier aan te vragen. Sjoemelen heeft geen zin. Tijdens alle examens draait een opnameband mee waardoor achteraf gecontroleerd kan worden of er 'onregelmatigheden' waren. Omdat groenmensen een groene – niet-technische – opleiding hebben, is er een officieel

VCA-basisexamen dat voor maximaal 50 procent groen ingekleurd is. Het diploma en de geldigheid is exact hetzelfde als het niet-ingekleurde VCA-basisexamen.

Opleiding
De duur van de opleiding is afhankelijk van het opleidingsniveau van de werknemers. Voor mbo-werknemers die op herhaling moeten, is er een cursus van één dag: 'VCA herhaling'. Er is voor mbo-werknemers ook een cursus van twee dagen: 'VCA nieuw', als dit voor het hele bedrijf de eerste VCA-opleiding is. Voor werknemers die moeite hebben met leren (bijvoorbeeld Ibo en assistent nivo 0, 1) is er een '10 dagdelen VCA'.

Lesboek
Alle VCA-opleidingen zijn gebaseerd op dezelfde eindtermen/lesstof. Wel is er verschil in hoe dit aangeboden wordt. Opvallend is het VCA-lesboek van Fiedeldij Dop De Groene Praktijk (bekend van het TOM-werkboek). Het boek van deze praktijkopleider is meer een foto-/stickerlesboek. Er zijn geen lappen tekst per pagina, maar foto's met puntsgewijs tekst. Met ruim 450 foto's in het lesboek zijn de VCA-eindtermen 'vertaald' naar de groene praktijk. Hierdoor herkennen de werknemers de, technische, VCA-kennis in hun eigen werk waardoor ze het gemakkelijker begrijpen. Het boek is een brug tussen theorie en praktijk. De aanpak van Fiedeldij Dop: 'motiveren en laten leren van het personeel'. Voor meer informatie zie www.VCAgroen.nl.

Veiligheidscertificaat

- VCA betekent Veiligheid, Gezondheid en Milieu Checklist Aannemers.
- VCA is een bedrijfs-certificering voor aannemers.
- VCU is speciaal voor uitzendorganisaties. In tegenstelling tot VCA richt VCU zich uitsluitend op veiligheid en gezondheid en niet op milieu.
- VCO staat voor VGM Checklist Opdrachtgevers.

Persoons-certificering

- B-VCA: Basisveiligheid VCA voor werknemers.
- VOL-VCA: Veiligheid voor Operationeel Leidinggevenden.
- VIL-VCU: Veiligheid voor Intercedenten en Leidinggevenden VCA.

Aantal kandidaten 2009			
	Aantal	Geslaagd	Slagingspercentage
B-VCA	129.427	98.769	76
VOL-VCA	51.233	45.281	88
VIL-VCU	1.632	1.432	88
Totaal	182.292	145.482	80

Examen

- VCA Basis = 40 meerkeuzevragen, geslaagd bij 28 of meer goede antwoorden.
- VOL-VCA = 70 meerkeuzevragen, geslaagd bij minimaal 49 goede antwoorden.

Examens zijn schriftelijk en kunnen op aanvraag voorgelezen worden. Mondelinge examens bestaan niet meer.

